

18. februar 2021

Rapport over tilstanden af offentlige stier ved Fanø Vesterhavsbad.

Denne rapport er udarbejdet af Fanø Vesterhavsbads Grundejerforening, projektgruppen for "*Forskønnelse og renovering af offentlige stier*" i foreningens område.

Formålet med projektet

En del af foreningens formål er at arbejde på en forbedring af forholdene ved Fanø Vesterhavsbad, praktisk såvel som visuelt. Hertil skal vi støtte udviklingen af turisme. De offentlige stier bliver benyttet af både sommerhusejere og turister, der skal til stranden, i skoven eller bare er ude at gå en tur i området. Det er foreningens opfattelse, at en forskønnelse og, hvor det skønnes nødvendigt, renovering af de offentlige stier vil komme området og dets beboere og bruger til gode og glæde.

En tiltagende turisme på øen giver et vist slid på stierne, der for de flestes vedkommende består af trampestier i klitterne. Derudover er der enkelte stier, der også helt eller delvist har en flisebelægning.

Stierne består hhv. af Badesti 1-5, midterste del af Flisestien samt flere småstier i baglandet, der forbinder baglandet med adgangen til havet og andre områder. Besigtigelsen blev foretaget 18. oktober 2020.

Projektgruppen for Forskønnelse og renovering af offentlige stier i området

Projektgruppen består af et udvalg fra Fanø Vesterhavsbads bestyrelse. I gruppen er følgende:

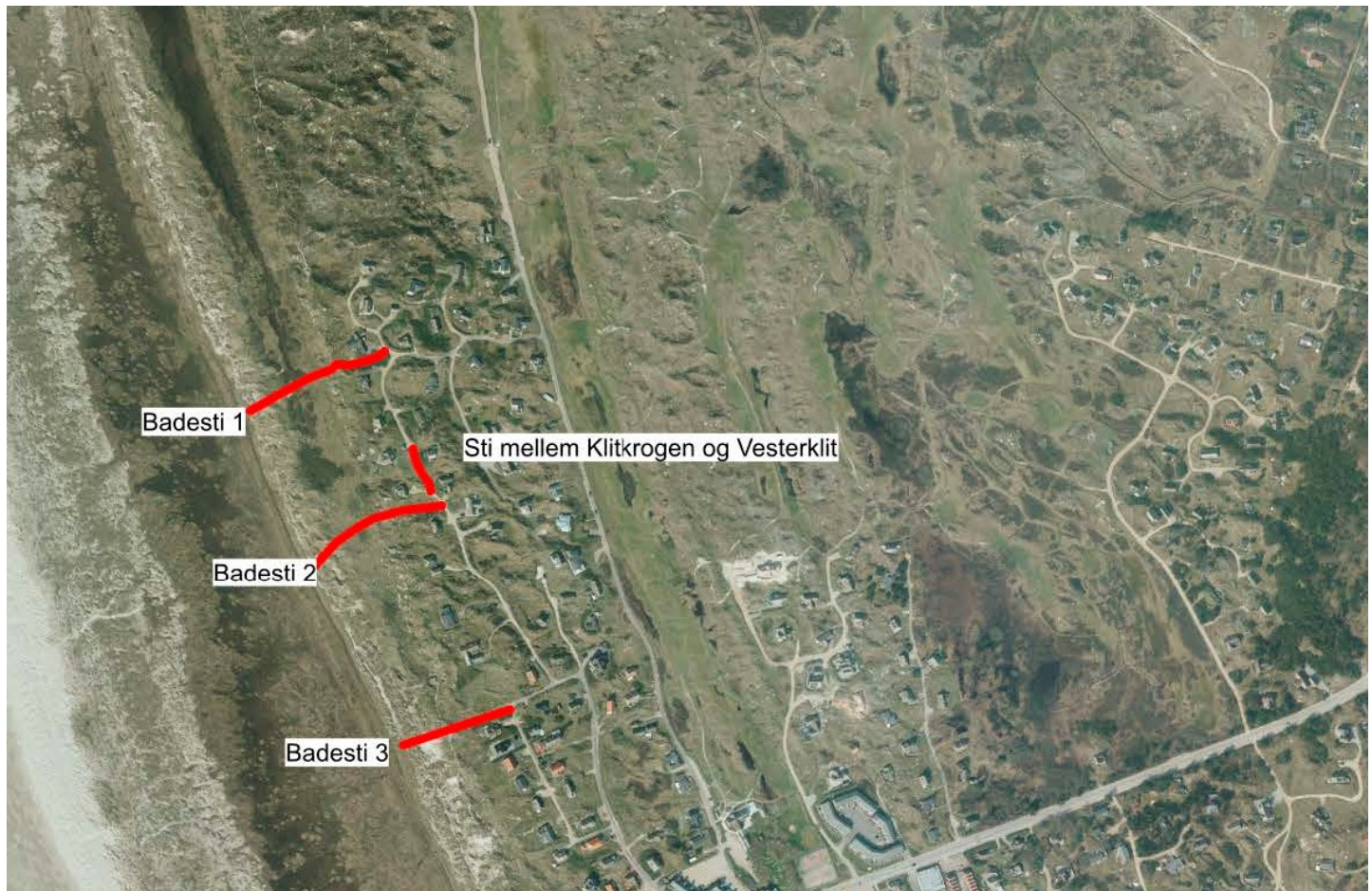
Anders Brinch Sørensen, Pin High, Skovstien 17

Anker Mejnertz, Lærken, Nonboevej 25

Michael Ovesen, Abelone, Dalen 32

Josefine Franck Bican, Tophuset, Dalen 30

Stier nord for Strandvejen.

På kortet ses de officielle stier Nord for Strandvejen.

Badesti 1

Skiltning: Skiltet mod vest står midt i klitterne og burde flyttes ud mod vest, hvor stien ender og hvor der ikke er et skilt.

Bevoksning: Hybenroser i begyndelsen af stien fra Klitkrogen skal klippes ned/fjernes ad hoc.

Slid: Der er kommet flis på i begyndelsen af stien, der burde også lægges flis ud til stiens midte, da klitten er noget slidt.

Skilt for Badesti 1 mod vest er placeret i stiens midte og bør flyttes ud til stiens ophør i vest. Her ses også, hvor slidt stien er på midten, hvilket kan afhjælpes med flis.

Mod vest er ikke skiltning for Badesti 1, men et redningsskilt (A910) – redningsskiltet bibeholdes.

Badesti 1 – bevoksningen er pt rimelig, men skal passes ad hoc og fjernes/skæres ned.

Badesti 2

Slid: Mod vest ses nedslidning nogle steder. Det bør overvejes om der skal lægges flis på for at forhindre yderligere erosion.

Ellers intet at bemærke.

Badesti 2 ved Klitkrogen

Badesti 2 mod vest har noget slid nogle steder.

Badesti 3

Generel status: Stien er vokset til og har været det gennem flere år, så der er etableret en ny sti ved siden af mod nord. Hvor stien oprindeligt var "nede", er den nu etableret "oppe" på kanten mod nord. Det foreslås, at den oprindelige sti reetableres, og man laver foranstaltninger, så den "nye" sti "oppe" ikke kan benyttes. Det oprindelige stiforløb er mere skånsomt for landskabet og klitten.

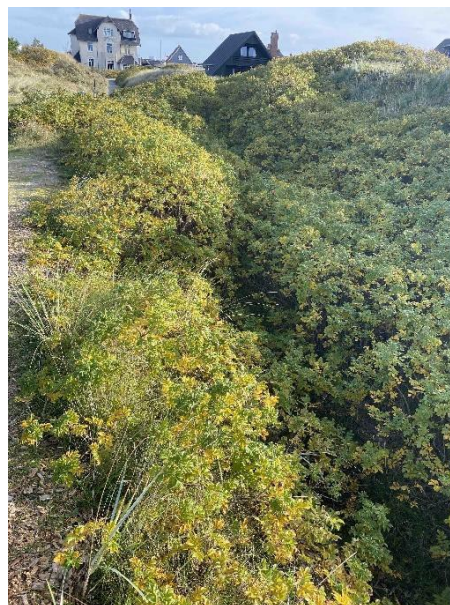
Bevoksning: Stien er vokset til med hybenroser, særlig mod syd i begyndelsen ved Klitkrogen.

Slid: Ikke relevant pt. Det foreslås dog, at når den oprindelige sti reetableres, bliver der udlagt flis på denne, så den bliver tydeliggjort og flisen fra den "nye" sti fjernes.

Mod vest for enden er stien temmelig slidt. Der bør eventuelt udlægges flis til beskyttelse af klitten.

Badesti 3 set fra øst. Til højre ses den "nye" sti "oppe" på kanten. Til venstre øjnes det gamle oprindelige stiforløb, der er ganske vokset til med klitroser.

Badesti 3 set fra vest. Man kan i bevoksningen af klitroser endnu øjne det oprindelige forløb af stien, der bør reetableres.

Badesti 3 i vest er meget slidt. Her bør evt. pålægges flis.

Sti mellem Klitkrogen og Vesterklit

Stien er generelt i god stand, bl.a. fordi naboerne handler på det og har f.eks. selv repareret rækværk.

Bevoksning: Især den østlige side af stien er bevokset med klitroser, der bør holdes nede.

Slid: Ved pålægning af flis tidligere på året på badestierne, fik de entreprenøren til også at lægge flis på stien. Dette bør holdes ved lige fremover som forebyggende mod slid.

Sti mellem Klitkrogen og Vesterklit fremstår generelt velholdt, men der bør beskæres klitroser.

Bom ved sti mellem Klitkrogen og Vesterklit er repareret af nabo.

En del af de øvrige stier nord for Strandvejen vedligeholdes af Golfklubben og anden grundejerforening/lodsejere, hvorfor de ikke er medtaget i rapporten.

Stier syd for Strandvejen.

Området syd for strandvejen er karakteriseret ved lidt flere stier i baglandet, der forbinder områderne mod øst og giver adgang til stranden. Stierne giver ligeledes adgang fra flere ruter til Boghandler Hansens Plantage. De mange stier forbinder således området både mod øst og vest, men også mod syd til Rindby.

Badesti 4

Badesti 4 består af to forløb fra hhv. Dalen til Sønderklit (øst) og fra Sønderklit til stranden (vest).

Badesti 4 øst: Stien begynder ved Dalen i nedadhældende terræn, hvorefter, der er en flisebelagt stigning mod Sønderklit. Fliserne er efterhånden noget medtaget og kunne både trænge til at blive gravet fri, men også enkelte steder at blive udskiftet. Generelt bør denne del af stien også friholdes for bevoksning.

Badesti 4 øst: Flise belægningen ud mod Sønderklit. Flere fliser bør udskiftes og graves fri.

Badesti 4 øst: set fra Sønderklit mod Dalen. Bevoksning af klitroser bør fjernes/holdes nede.

Badesti 4 vest: Stien går fra en stikvej på Sønderklit og ned til stranden.

Skiltning: Skiltet ned på stranden, står nu pga. af klitdannelse oppe i klitterne og er blevet halvvejs begravet. Skiltet har tidligere stået nede på den falde strand, hvilket har gjort det muligt at finde stien. Dertil har der også i forbindelse med skiltet tidligere været opsat en affaldsbeholder på stranden. Da skiltet for nuværende ikke står på den flade strand, og derfor ikke umiddelbart kan ses, er der heller ikke opsat en affaldsbeholder for sommeren. Der er via appen "*Borger Tip*" blevet anmodet om, at skiltet flyttes fra klitten ned på den flade strand, så man kan orientere sig efter det og finde stien. Vi må så håbe, at det medfølger opsætning af affaldsbeholder fremadrettet.

Et opsat skilt fra Naturstyrelsen om landskabet trænger til en opdatering eller skal fjernes, da selve skiltet er væk og kun stativet står tilbage.

De første meter af stien fra Sønderklit mod stranden er belagt med fliser, der er ved at sande til. Fliserne bør frilægges.

Naturstyrelsens skilt ved Badesti 4 vest bør fornyes eller fjernes.

Fliserne på Badesti 4 vest ved Sønderklit skal graves fri.

Badesti 5

Badesti 5 består også af to forløb: Øst fra Dalen til Sønderklit, og vest fra Sønderklit til stranden.

Badesti 5 øst: Stien er delvist belagt med fliser. Disse er dog vokset til med græs og roser, hvor sidstnævnte har forårsaget, at stien har flyttet sig. Det anbefales, at fliserne gøres fri og klitroserne beskæres samt at det oprindelige stiforløb tydeliggøres, så der ikke sker yderligere slid på klitten.

Badesti 5 øst: Fliser over klitten skal frilægges.

Badesti 5 øst: Fliser frilægges, roser beskæres og stiens forløb reetableres.

Badesti 5 vest: Det opsatte skilt fra Naturstyrelsen trænger til en udskiftning. Ellers intet at bemærke.

Skiltet fortæller om, hvorledes man skal opføre sig i klitter og klitplantager. Det trænger voldsomt til en udskiftning.

Sti fra Badesti 5 til stikvej på Nyby Klitvej 2-4

Stien er en trampesti i klitten. Den udgår fra Badesti 5 vest, ved skiltet fra Naturstyrelsen (se ovenfor). På stien er et sted en voldsom erosion af klitten. Naturstyrelsen/Kommunen bør afgøre, om der skal gøres noget ved det.

Stien i klitterne mellem Badesti 5 vest og Nyby Klitvej2-4 er en enkelt sted stærkt eroderet

Sti mellem Dalen og Nybyvej

Intet at bemærke. Stien er meget velfungerende og i orden.

Flisestien

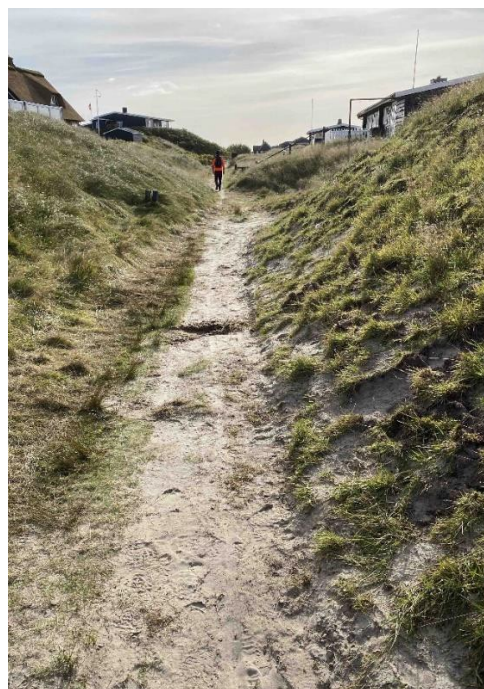
Flisestien tager sin begyndelse fra Strandvejen, hvor den i de første ca. 100 m er en kørevej. Herefter består den af en flisebelagt gangsti frem til Hanevej.

Gangstien er markeret med et par hvidtede betonstolper.

Fliserne på den flisebelagte gangsti er efterhånden tilgroet med græs, hvorfor der er dannet en ny sti i græsset ved siden af. Pt. er dette stykke også overdækket med sand, hvilket er forårsaget af nedgravning af kabler ved Stofa. Fliserne bør afdækkes, graves fri og den flisebelagte sti reetableres. Eventuelt med enkelte udskiftninger af revnede fliser.

Flisestien fra nord – det første stykke er pt dækket af sand. Længere fremme øjnes fliserne.

Det anbefales at fliserne på Flisestien frilægges og eventuelle revnede fliser udskiftes.

Sti mellem Flisestien og Klitkammen

Strækningen mellem Klitkammen og Flisestien er udlagt til vej – her er dog en trappe med flis ved siden af. Det vil være mest hensigtsmæssigt at afgrænse stien til enten tappen eller som regulær sti.

*Stien mellem Klitkammen og Flisestien.
Er det en natursti? Er det en trappe?*

Sti mellem Nonboevej og Dalen

Fra Nonboevej er udlagt areal til vej (matr. 69ae) over åen til Dalen, der i dag fremstår som en sti. På Dalens side af åen, deler stien sig i to, hhv. mod nord og syd, hvor den udlagte retning kun går i den sydlige retning. Stien udgør en forbindelsesvej mellem øst (Boghandler Hansens Plantage) og vest (stranden).

Stien mellem Dalen og Nonboevej. Areal udlagt til vej er markeret med rødt og trampesti mod nord er markeret med grønt.

Stien er på Dalens side i det første lige stykke samt stykket mod syd meget nedslidt, ligesom broen efterhånden er angrebet af råd og efterhånden noget vakkelvorn. Desuden er broen meget, meget glat i vådt føre.

Det anbefales at udskifte broen med et skridsikkert underlag samt at stien ud for Dalen 32 (matr. 69ag) ud til Dalen (markeret med rødt) pålægges flis, da den er meget slidt. Flisen vi samtidig være en guide for turister i forhold til, hvilken vej man skal gå for at komme til stranden.

Stien mellem Dalen og Nonboevej – broen øjnes i baggrunden.

Broen mellem Nonboevej og Hanevej/Dalen har efterhånden set bedre dage.

Stien Dalen-Nonboevej er meget nedslidt og bør dækkes med flis.

Stykket i sydlige retning (markeret med rødt på kortet), der ender i stikvej til Dalen ved nr. 32 og 34 er ligeledes meget slidt og bør dækkes med flis.

Sti fra Nonboevej ind i *Boghandler Hansens Plantage*

Stien er karakteriseret ved at være en rampe, der leder uden om tidligere bebygget grundstykke (matr. 69s), hvis bygning blev placeret direkte foran den tidligere indgang til plantagen. I dag er grundstykket ubebygget.

Rampen fremstår generelt i god stand. Dog er indtil statsskovdistriktets røde pæl, noget mere slid, der på længere sigt kan skade rampen. Det bør overvejes at lave noget forbyggende for at forhindre en erosion.

Adgangsvejen til Boghandler Hansens Plantage fra Nonboevej. Det er tydeligt, at der er ved at ske en erosion af rampen.

Sti fra Skovsletten ind i *Boghandler Hansens Plantage*

Stien er en almindelig trampesti, der efterhånden har slidt bevoksningen ned. Det anbefales at der bliver udlagt flis på stien som beskyttelse

Stien fra Skovsletten til Boghandler Hansens Plantage er præget af slid.

Konklusion.

Generelt er der et større slid på naturen på og ved stierne. Dette kan forholdsvis nemt efterkommes ved udlægning af flis. Enkelte steder har bevoksningen af hybenroser ganske taget over, hvorfor stien har flyttet sig, hvilket ikke anses for at være hensigtsmæssigt. Andre steder er de fliser, der ligger på stien delvist vokset til, hvorfor de skal frilægges.

Det er projektgruppens opfattelse, at en renovering af de offentlige stier ved Fanø Vesterhavsbad vil have flere positive effekter:

- 1) Tydeliggørelse af gangareal med mindre slid på naturen til følge.
- 2) Det vil gøre det nemmere for ikke så stedkendte turister at bevæge sig rundt i området og finde til f.eks. stranden eller Boghandler Hansens Plantage.
- 3) Tydeliggørelse af, hvor badestierne er, når man kommer fra stranden.
- 4) Løfte området, der vil fremstå som velordnet og som et sted man skal passe på.
- 5) Det bør overvejes, om der nogle steder skal opsættes skilte med "cykling forbudt", da dette forårsager stort nedslid på den sårbare natur,

Samlet set, vil en nænsom og skånsom, men samtidig tydeliggørelse af stierne ved Fanø Vesterhavsbad give området et løft til glæde for både sommerhusejere, turister og ikke mindst den sårbare natur, der er i klitterne.